

tief niet, dan lopen we het risico dat de veilige keuze de enige keuze is. We lopen het risico dat mensen hun geld ergens onder het matras of in een illusoire wallet oppotten, met grote teleurstellingen op termijn.

Alles met ‘te’ ervoor is slecht, ook teveel sparen

Ook al is sparen beter dan het matras of wallet, het is absoluut niet veilig, althans maatschappelijk gezien. De Nederlandse economie bevroor in de jaren na de financiële crisis, omdat de banken werden gedwongen hun balansen te verkleinen. De banken moesten door steun van de overheid en de belastingbetaler overeind worden gehouden. Immers, de spaarders mocht geen pijn worden gedaan. Hadden we een grotere kapitaalmarkt gehad, zoals in de Verenigde Staten, dan zou Nederland zich veel sneller hebben hersteld. We zijn inmiddels 15 jaar verder en de naweeën komen nog steeds door de boeken van de Nederlandse Staat. De eerdere steun aan banken en landen en het opkopen van hun schulden door de Europese Centrale Bank kost Nederland elk jaar vele miljarden en dat nog vele jaren lang. Dit is een pittige rekening om spaarders te kunnen ontzien. Beleggers hebben daarentegen hun eigen broek moeten ophouden. Het was voor beleggers een meevaller dat rentes laag werden gehouden en dit de waardering van de beleggingen weer wat stutte. Die tijd ligt inmiddels echter achter ons. Dat de overheid beleggers voor hun vermogen hoger aanslaat in de belasting dan spaarders is tegen deze achtergrond dan ook een volstrekt verkeerde reflex. Het geeft blijk van een tekort aan economisch besef, over het functioneren van markten en het collectief belang van het verdedigen en waar mogelijk verder verbeteren van het investeringsklimaat.

Vestigings- en investeringsklimaat

Het jaar 2023 was een verkiezingsjaar. Met tot op heden een ongewisse uitkomst. Om de kiezer te paaien, met name de grote groep AOW'ers en studenten, werd in een nachtelijk Kamerdebat gesleuteld aan een aantal zaken die voor het vestigingsklimaat en investeringsklimaat niet bepaald positief uit zouden pakken. De fiscale voorwaarden voor kenniswerkers werden versoerd, de extra belasting voor banken werd verhoogd en inkoop van eigen aandelen werd feitelijk verboden (althans met

een excessief tarief belast). Dit zonder enig inzicht in de impact die deze maatregelen op het bedrijfsleven en het functioneren van onze open economie zouden hebben. Dit nachtelijk debat is het Nederlandse parlement onwaardig gebleken. Inmiddels is het parlement onder externe druk gelukkig bij zinnen gekomen en wordt alsnog gezocht naar alternatieve dekking welke dit keer het vestigingsklimaat en investeringsklimaat niet midscheeps raken. Waarbij het overigens maar zeer de vraag is of alternatieve dekking nodig is. De structureel hogere opbrengst van de Vennootschapsbelasting door de hoger dan begrote winsten van bedrijven maken de ‘tegenvaller’ meer dan goed.

Dit is dan ook één van de belangrijkste lessen uit de recente economische geschiedenis: landen die naar welvaart streven, hebben niet alleen sterkere bank-systemen nodig – ze hebben ook sterke kapitaalmarkten en betrouwbare en voorspelbare overheden nodig. Vandaar dus dat EI-VEB zich zo nadrukkelijk roert in de discussies in Nederland en in Europa over de vormgeving van de kapitaalmarkten. De stem van beleggers, en specifiek die van particuliere beleggers, moet stevig doorklinken. Die stem is cruciaal als het gaat om het vertrouwen in het functioneren van markten. Juist particulieren bepalen de prijsvorming op die markten en voorzien onze economie van het meest stevige en duurzame fundament, het eigen vermogen.

Kansen in de energie-transitie

De combinatie van goed functionerende kapitaalmarkten, een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een stevig investeringsklimaat, met respect voor de rechten van aandeelhouders, maakt al helemaal het verschil als het gaat om het kunnen ontsluiten van de enorme bedragen die wereldwijd nodig zijn in de energietransitie en klimaatadaptatie. Loop je hierin als Nederland en Europa voorop en neem je bestaande negatieve (fiscale) prikkels weg, dan maken spaarders hun geld vrij om te beleggen. En dat is hard nodig. Alle zichzelf respecterende landen zijn hun economieën CO₂-neutraal aan het maken, door te elektrificeren en te digitaliseren. Het streven naar toekomstige energie zekerheid stimuleert de wereldwijde vraag naar allerlei soorten infrastructuur, vooral de uitbreiding van energienetwerken met nieuwe manieren om energie op te wekken, los van fossiele brandstoffen.